

BEVÁNDORLÁSI ÉS ÁLLAMPOLGÁRSÁGI
HIVATAL

Kitöltési útmutató

az állampolgárság igazolása iránti kérelemhez

Az állampolgárság vizsgálata szükséges, ha valaki nem rendelkezik a magyar állampolgárság fennállását igazoló érvényes okirattal, például útlevélkérelemhez, nyilvántartásba vételhez („lakcímgazolványhoz”), anyakönyvezéshez, és más eljárásokhoz. Az eljáró szervek hivatalból keresik meg a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatalt, de a kérelmezőnek is közre kell működnie az eljárásban adatok közlésével, okiratok csatolásával.

Állampolgársági **bizonyítvány** kiállítására általában akkor van szükség, ha külföldi hatóság ennek az okiratnak a bemutatását kéri például munkavállaláshoz, tanulmányok folytatásához, kárpótláshoz, házasságkötéshez, hagyatéki eljárásban. A bizonyítvány illetékköteles, ennek összege jelenleg 3000 Ft.

A kérelem benyújtásával kapcsolatos információk és a jogszabály által előírt nyomtatvány a www.bevandorlas.hu honlapon az eljárásrend menüben található.

A nyomtatvány kitöltése

I. A kérelmező személyi adatai

A magyar névviselési szabályok szerint a családi név megelőzi az utónevet (a köznyelvben: keresztnév). Ha a házassági nevet a házassági anyakönyvi kivonat tartalmazza, azt a kivonat szerint kell feltüntetni. Amennyiben a külföldön kötött házasságot Magyarországon még nem anyakönyvezték, a házasság hazai anyakönyvezését is kell kérni. Ha a házassági anyakönyvi kivonatban nem szerepel a házasságkötés utáni név, célszerű a külföldön is viselt névviselési formát választani a magyar családjogi szabályok figyelembe vételével.

A születési név tekintetében figyelembe kell venni, hogy külföldi hatóság által engedélyezett névváltoztatást nem lehet elismerni, a magyar jog szerint is le kell folytatni a névváltoztatási eljárást. (Az ehhez szükséges nyomtatványt ki kell tölteni, ha a kérelmező a külföldön felvett nevét akarja viselni a magyar okmányokban is.) A születési nevet befolyásolja még a családi jogállás. Alapvető szabály, hogy a gyermek apjának az anyja férjét kell tekinteni. Ha a kérelmező házasságon kívül született, a külföldi hatóság előtt tett apai elismerő nyilatkozatot el lehet ismerni, ha az a magyar családjogi szabályoknak is megfelel. Amennyiben nem, teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot kell tenni a konzul, magyarországi anyakönyvvezető, gyámhatóság vagy közjegyző előtt. Az érintetteknek nem szükséges együttesen jelen lenni. Az anya és a 14. életévét betöltött gyermek a hozzájáruló nyilatkozatát tiszteletbeli konzul előtt is megteheti.

A külföldön történt születés hazai anyakönyvezését is kell kérni, ha az még nem történt meg.

A nemét az x jellel szíveskedjék az erre szolgáló kockában megjelölni.

A magyar szabályok szerint születési helyként települést kell feltüntetni. Több ország születési anyakönyvi kivonata csak a megyét, államot, vagy ellenkezőleg egy nagyobb

település kerületét tartalmazza. A születési hely rovatba mindig a város, község nevét kell beírni.

Budapest születési hely esetén kérjük közölni a kerületet. Ha egyetlen okmánya sem tartalmazza vagy nem tudja, a városrész egykori nevét vagy a kórház nevét, illetőleg a szülők születéskori lakóhelyét szíveskedjék feltüntetni. (Magyarországon még nem létezik központi anyakönyvi nyilvántartás. Az anyakönyvi adatok ellenőrzéséhez szükséges a születés /házasságkötés/ helyének és körülbelüli idejének ismerete.)

II. A kérelmező felmenőire vonatkozó adatok

A magyar állampolgársági jog alapvető szabálya mindig a vérségi elv, a leszármazás elve volt, amely azt jelenti, hogy a magyar állampolgár szülőiről automatikusan, a törvény erejénél fogva öröklődik a gyermekre a magyar állampolgárság a születési helytől függetlenül. Fontos tudni azonban, hogy az 1957. október 1-je előtt házasságból született gyermek csak akkor vált magyar állampolgárrá, ha apja magyar állampolgár volt. A házasságon kívül magyar állampolgár anyától született gyermek magyar állampolgár lett. (A törvényesítés, a családi jogállás rendezése is hatással volt és van az állampolgárság alakulására.) 1957. október 1-je után született gyermek magyar állampolgár anyja után is megszerezte a magyar állampolgárságot.

A leszármazással történő állampolgárság-szerzés, a magyar állampolgárság öröklődésének vizsgálata anyakönyvi okiratok alapján a leszármazási lánc, a „családfa” felállításával történik. Emiatt szükséges a Magyarországról kivándorolt szülő, nagyszülő, dédszülő születési és házasságkötési adatainak közlése. (A felmenőkre vonatkozóan nem kell külön állampolgárság-vizsgálatot kérni.) Magyarországi születésről és házasságkötésről a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal hivatalból beszerzi az anyakönyvi okiratot, a külföldi anyakönyvi kivonatokat azonban a kérelmezőnek kell csatolnia.

A klasszikus emigráció második, harmadik, stb. generációjában sokan nem tudják, hogy magyar állampolgárok lehetnek, mert a nagy bevándoroltató országok (az amerikai kontinens államai, Ausztrália) a területen születés elvét alkalmazzák állampolgárság-szerzési jogcímként.

A név és a születési (házasságkötési) hely kérdésére a felmenőkre is vonatkoznak az **I. pontban** leírtak.

III. A kérelmező családi állapotára vonatkozó adatok

A jelenlegi családi állapotát az **x** jellel kell az erre szolgáló kockában megjelölni. Amennyiben legutóbbi házasságot valamely bíróság érvénytelenítette, ezt külön kell a rovatba beírni. (Külföldi bíróságnak a házasság érvénytelenségét kimondó ítélete csak akkor ismerhető el, ha azt – Dánia kivételével – az Európai Unió más tagállamának bírósága 2004. május 1-je után hozta.)

A magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény előírja, hogy az állampolgársági kérelmekhez a születési anyakönyvi kivonat mellett a családi állapotot igazoló okiratokat is mellékelni kell.

A házasságkötés érintheti a névviselést – mint az I. pontban utaltunk rá –, de a korábbi jogszabályok alapján befolyásolhatta a nők állampolgárságát is. 1957. október 1-je előtt magyar állampolgárral házasságot kötött külföldi nő automatikusan magyar állampolgárságot szerzett, a magyar állampolgár nő pedig elvesztette magyar állampolgárságát, ha külföldi férfival kötött házasságával megszerezte férje külföldi állampolgárságát. Az említett

házasságoknál tehát a férj állampolgárságát is kell vizsgálni. A férj esetében is a leszármazás elvéből, a vérségi elvből kell kiindulni: amennyiben a férj szülei Magyarországról származtak, lehetséges, hogy ő is magyar állampolgár vagy esetleg hontalan, s ekkor a magyar állampolgár nő házasságkötéssel nem veszthette el a magyar állampolgárságát. Ha a kérelmező férje magyar származású, a szüleire, nagyszüleire vonatkozó születési és házasságkötési adatokat a nyomtatvány végén, *az állampolgárság megállapításához szükséges egyéb adatok* között kérjük feltüntetni.

IV. A kérelmező lakóhelyének, egyéb elérhetőségének adatai

A lakcím-adatok kitöltése kötelező. Ha a kérelmező nem szerepel a polgárok személyi adat és lakcímnnyilvántartásában (nincs „lakcímkártyája”), adatait fel kell venni a külföldön élő magyar állampolgárok nyilvántartásába. Ezt követően nem kell külön állampolgárság igazolást kérni, ha valaki elmulasztja a magyar állampolgárságot igazoló okmányait (útlevél) időben kicserélni. Amennyiben a kérelmező magyarországi lakcímet kíván bejelenteni, egy külön nyomtatványt is ki kell töltenie.

A kérelmező egyéb elérhetőségének ismerete a kapcsolattartást segíti elő: egyes kérdéseket rövid úton tisztázni tud a Hivatal, amely az eljárást felgyorsítja.

V. A kérelmező és felmenői külföldre távozására, külföldi állampolgárságára vonatkozó adatok

Magyarország elhagyása időpontjának jelentősége:

Az 1879. évi állampolgársági törvény szerint tíz évi külföldi tartózkodással, ún. távolléttel automatikusan el lehetett veszíteni a magyar állampolgárságot. Ez az elvesztési jogcím csak azoknál jöhet szóba, akik 1929. szeptember 1-je előtt hagyták el az országot. (A háborús időszakot figyelmen kívül kell hagyni.) A tíz éves időtartam számítása a magyar útlevél érvényességének lejártakor kezdődött. E korból lakcímnnyilvántartás nem maradt fenn. Az utolsó lakóhely ismeretében a megyei levéltárakból szerezhető be adat és iratmásolat az útlevelek kiadásáról. (1945-ig az alispán adta ki az útlevelet.) Számos állam archívumai igazolni tudják, hogy egy személy mikor lépett az adott ország területére, honnan érkezett, stb.

A bejelentett lakóhely időszakának jelentősége:

- 1945 után az elcsatolt területekről származó volt magyar állampolgárok tömegei rendezetlen státusban éltek Magyarországon. Az ő állampolgársági helyzetüket az 1948. évi állampolgársági törvény rendezte. A törvény egyik rendelkezése azokra vonatkozott, akik a bécsi döntések 1945. január 20-ai hatályon kívül helyezése következtében veszítették el magyar állampolgárságukat: 1945. január 20. napjától magyar állampolgárnak lehetett elismerni őket, ha mind 1948. január 1-jén, mind 1949. február 1-jén Magyarországon volt az állandó lakóhelyük. A törvény másik szakasza pedig mindazokra vonatkozott, akik, vagy felmenőjük a trianoni békeszerződés alapján veszítették el magyar állampolgárságukat: őket akkor lehetett magyar állampolgárnak elismerni, ha külföldi állampolgárságuk nem volt és 1948. január 1-jén Magyarországon volt az állandó lakóhelyük. E korból csak töredékesen maradt meg a lakcímnnyilvántartás, tehát esetenként más irattal kell igazolni a korabeli lakóhelyet.
- A „vegyes házasságból” született gyermekek állampolgárságát a kettős állampolgárság eseteinek csökkentését célzó hét kétoldalú egyezmény alakította, amelyek szerint nem

csak a szülők választásának, hanem a család lakóhelyének is jelentősége volt. Amennyiben a szülők nem nyilatkoztak a gyermek állampolgárságáról, annak a szerződő államnak az állampolgárságát tartotta meg, ahol a nyilatkozattételi határidő lejártakor a lakóhelyük volt. A szóban forgó témájú egyezményt kötött Magyarország a volt Szovjetunióval, Bulgáriával, Csehszlovákiával, Lengyelországgal, az NDK-val, Mongóliával és Romániával. Az egyezmények hatálya az 1990-es évek elején megszűnt, de a rendelkezéseiket figyelembe kell venni, ha valakit érintett. (Az egyezmények eltérően szabályozták a határidőket, de más kérdésekben is vannak különbségek.)

A német nemzetiségűek kitelepítése: Az 1945 augusztusi Potsdami Értekezlet döntése nyomán Magyarországról Németországba áttelepítésre kötelezett személyek névjegyzéke a rendelkezésünkre áll. A névjegyzéket településenként állították össze, tehát az áttelepülési kötelezettség ellenőrzéséhez az utolsó magyarországi lakóhely ismerete szükséges. Az érintettek magyar állampolgárságukat elvesztették és nyilatkozattal vagy visszahonosítással lehetnek újra magyar állampolgárok.

A külföldi állampolgárság megszerzésének ideje, módja alapján következtetéseket lehet levonni például arról, hogy a honosítást megelőző várakozási idő figyelembe vételével mikor érkezhetett egy személy az adott országba.

Egyéb információk

A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal őrzi az 1933 után keletkezett állampolgársági iratokat. Az állampolgárság igazolását elősegíti, ha a felmenők adatai mellett a testvérek adatait is közli. Ha a kérelmező testvérének, szülei testvérének volt korábban ügye, a közös felmenőkre vonatkozó iratokat, adatokat nem kell még egyszer felkutatni, beszerezni. Az állampolgársági iratok mutatójában a név és születési idő alapján lehet keresni. (Tehát nem feltétlenül szükséges az állampolgársági okirat számát megadni.)

Amennyiben több házassága volt, valamennyi megkötésének helyét, idejét, a házasság megszűnésének módját, továbbá a volt házastársak nevét, születési helyét és idejét közölni kell *az állampolgárság megállapításához szükséges egyéb adatok* között vagy külön lapon. A házasságkötési adatok jelentőségéről a **III. pont** tartalmaz részleteket.

A magyar állampolgárságról szóló törvény értelmében kérni lehet

- a magyar állampolgárság megszűnésének megállapítását,
- annak megállapítását, hogy a kérelmező soha nem volt magyar állampolgár.

Lehetőség van annak igazolására is, hogy a kérelmező mikor, milyen jogcímen szerzett magyar állampolgárságot, illetve egy adott időpontban vagy időszakban volt-e magyar állampolgár. Amennyiben a fenti tartalmú állampolgársági bizonyítvány kiadását kérik, a nyomtatvány bevezető részén ezt le kell írni.

Budapest, 2013. július